

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích rozhodl samosoudcem Alešem Korejtkem, ve věci

žalobce: **V. B. N.**
státní příslušnost Vietnamská socialistická republika
zastoupený zákonným zástupcem M. H. N.
státní příslušnost Vietnamská socialistická republika

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18.5.2018, č.j. OAM-989/ZA-ZA11-HA12-2017,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Pardubického kraje, Odboru pobytové kontroly, pátrání a eskort, ze dne 19. 10. 2017, č. j. KRPE-76151-19/ČJ-2017-170022-SV, byla podle § 50a odst. 3 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon č. 326/1999 Sb.“ či „zákon o pobytu cizinců“), žalobci (který od narození žije

v České republice) uložena povinnost opustit území České republiky, neboť žalobce na území České republiky pobýval v období od 23. 6. 2013 do 3. 12. 2013, od 2. 2. 2014 do 5. 8. 2015 a v období od 5. 10. 2015 do 26. 9. 2017 bez víza či jiného oprávnění k pobytu.

2. Dne 27. 11. 2017 podal otec žalobce jménem žalobce v Příjímacím středisku cizinců Zastávka žádost o udělení mezinárodní ochrany. Otec žalobce uvedl, že s manželkou a třemi dětmi žije na území České republiky, všichni – až na žalobce – mají na území České republiky povolen trvalý pobyt. Děd, babička a strýc žalobce (tj. rodiče a bratr otce žalobce) jsou českými státními občany. Otec žalobce žádal jménem žalobce o trvalý pobyt v letech 2013 a 2015, jeho žádosti však byly zamítnuty, neboť žalobce v řízení neprokázal, že rodina má zajištěny zákonem vyžadované prostředky pro vydání povolení k trvalému pobytu. Otec žalobce se se synem do Vietnamu vrátit nemůže, neboť by zde musel zanechat nemocnou manželku s dětmi. Ve Vietnamu žije pouze otec matky žalobce (70 let) a její tři sestry, které mají vlastní rodiny. Žalobce o udělení mezinárodní ochrany žádá jen proto, aby nemusel opustit území České republiky a nebyl odtržen od rodiny, žádné jiné důvody pro podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvedl.
3. Rozhodnutím ze dne 18. 5. 2018, č. j. OAM-989/ZA-ZA11-HA12-2017, žalovaný rozhodl o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany tak, že žalobci se mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o azylu“), neuděluje.
4. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu, v níž nezpochybňoval závěr žalovaného, že žádost o mezinárodní ochranu podal pouze za účelem legalizace svého pobytu na území České republiky a že nesplňuje zákonem stanovené podmínky pro udělení azylu dle § 12 a § 13 zákona o azylu, namítal však, že mu měl být udělen humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu, popř. doplňková ochrana podle § 14a odst. 1, 2 písm. d) zákona o azylu, neboť vycestování nezletilého žalobce (který je dosud zcela závislý na rodičích) do Vietnamu by znamenalo odloučení od rodiny, a tudíž porušení čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod a čl. 3 a čl. 8 Úmluvy o právech dítěte. Otec žalobce má v České republice obchod, živí celou rodinu a nemůže s žalobcem odjet do Vietnamu, matka žalobce je nemocná a stará se o dva další nezletilé sourozence žalobce, kteří v České republice navštěvují základní školu. Ve Vietnamu „*není, kdo by se o žalobce postaral*“. K těmto skutečnostem žalovaný nepřihlédl, a proto by jeho rozhodnutí mělo být zrušeno.
5. Žalovaný ve vyjádření k žalobě (které není třeba podrobně rekapitulovat, neboť jeho obsah účastníci znají, nadto v řízení byl žalovaný úspěšný, přičemž v odůvodnění rozsudku je třeba vypořádat základní námitky toho účastníka, kterému soud za pravdu nedal) setrval na závěrech obsažených v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí, které je dle jeho názoru věcně správné a zákonné, a navrhl, aby soud žalobu zamítl.
6. Soud přezkoumal v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zák. č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále též „s. ř. s.“) žalobou napadená rozhodnutí a dospěl k závěru, že **ž a l o b a n e n í d ů v o d n á**.
7. Nejprve je vhodné připomenout, že žádný z článků Listiny základních práv a svobod (dále též „Listina“) nezakládá nárok (subjektivní právo) cizince na pobyt na území České republiky, neboť to je dáno pouze jejím občanům (článek 14 odst. 4). Rovněž žádný katalog mezinárodně chráněných lidských práv neobsahuje právo cizince na vstup a pobyt na území cizího státu; jisté mezinárodní garance jsou zachovány pouze v případech státem ukončeného pobytu cizince (srov. bod 27 nálezu Ústavního soudu ze dne 24. dubna 2012,

sp. zn. Pl. ÚS 23/11, popř. usnesení Ústavního soudu ze dne 12. 12. 2017, sp. zn. I. ÚS 2824/17). Evropský soud pro lidská práva setrvale rozhoduje, že stát je oprávněn v rámci mezinárodního práva a na základě svých smluvních povinností kontrolovat vstup cizinců na jeho území a jejich bydliště (viz např. Abdulaziz, Cabales a Balkandali v. Spojené království, bod 67, Boujlifa proti Francii, bod 42, a řada dalších). Úmluva nezaručuje právo cizince vstoupit nebo pobývat v určité zemi (Khan proti Německu, bod 36). Taktéž právo azylu nelze považovat za právo nárokové. Listina ani mezinárodní smlouvy o lidských právech, jimiž je Česká republika vázána, nezaručují, že právo azylu musí být žádajícímu cizinci poskytnuto (shodně srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 30. 1. 2007, sp. zn. IV. ÚS 553/06, N 17/44 SbNU 217, či usnesení téhož soudu ze dne 27. 6. 2017, sp. zn. III. ÚS 1905/17). To samozřejmě platí i o azylu humanitárním či o doplňkové ochraně (srov. např. usnesení Ústavního soudu ze dne 11. 2. 2002, sp. zn. IV. ÚS 532/02, či usnesení ze dne 12. 12. 2017, sp. zn. I. ÚS 2824/17, ze dne 20. 4. 2015, sp. zn. IV. ÚS 3608/14, ze dne 15. 3. 2004, sp. zn. IV. ÚS 12/04, etc.).

8. Institut azylu slouží lidem, kteří jsou v zemi původu pronásledováni ze zákonem stanovených důvodů (§ 12 zákona o azylu), a obecně není prostředkem pro řešení jakýchkoliv problémů (osobních, rodinných či ekonomických) v zemi původu. K udělení azylu lze přistoupit pouze v omezeném počtu případů a při splnění zákonem stanovených podmínek (z poslední doby srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 9. 2018, č. j. 2 Azs 89/2018 – 37, bod 9, ze dne 25. 7. 2018, č. j. 2 Azs 41/2018 – 39, bod 7, ze dne 29. 3. 2018, 9 Azs 397/2017 – 66, bod 27, ze dne 25. 1. 2018, č. j. 2 Azs 356/2017 – 39, bod 10, a řadu dalších). Dále je setrvale judikováno (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004 – 69, ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004 – 44, ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004 – 94, či usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2018, č. j. 10 Azs 76/2018 – 30, bod 8, ze dne 28. 3. 2018, č. j. 10 Azs 387/2017 – 37, bod 7, ze dne 7. 12. 2017, č. j. 10 Azs 286/2017 – 35, bod 7, ze dne 21. 2. 2018, č. j. 1 Azs 329/2017 – 28, bod 12, ze dne 18. 2. 2016, č. j. 7 Azs 294/2015 – 31, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 6. 2015, č. j. 8 Azs 4/2015 – 60, bod 10), že institut azylu neslouží k legalizaci pobytu, resp. že snaha o legalizaci pobytu není azylově relevantním důvodem (ze starší judikatury viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004 – 69, ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004 – 44, ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 – 81, ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 – 54, nebo ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004 – 94, z recentní judikatury srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 8. 2018, č. j. 9 Azs 150/2018 – 28, bod 21, ze dne 21. 8. 2018, č. j. 9 Azs 162/2018 – 24, bod 23, ze dne 24. 5. 2018, č. j. 9 Azs 25/2018 – 37, bod 21, ze dne 29. 3. 2018, č. j. 9 Azs 379/2017 – 35, bod 31, ze dne 29. 3. 2018, č. j. 9 Azs 378/2017 – 40, bod 27, ze dne 5. 12. 2017, č. j. 2 Azs 374/2017 – 30, bod 13, ze dne 25. 9. 2017, č. j. 2 Azs 283/2017 – 30, bod 14, ze dne 22. 2. 2017, č. j. 5 Azs 318/2016 – 20, ze dne 16. 2. 2017, č. j. 7 Azs 32/2017 – 25, bod 11, a desítky dalších). K tomu slouží pobytové tituly podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
9. Lze tedy shrnout, že institut mezinárodní ochrany nelze chápat jako jeden z prostředků k legalizaci pobytu cizince na území České republiky a nelze jej využít jako náhradní řešení v případech, kdy cizinec nesplňuje podmínky pro získání pobytového statusu dle zákona o pobytu cizinců na území České republiky (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2011, č. j. 2 Azs 50/2010 – 49).

10. Žalobce však činí přesně to, co soudní praxe označila za nepřijatelné (resp. za zneužití institutu mezinárodní ochrany) - prostřednictvím institutu mezinárodní ochrany se snaží legalizovat svůj pobyt na území České republiky, přičemž tento svůj cíl ani nezastírá. Již z tohoto důvodu nemohla být žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany v žádné její formě úspěšná, stejně jako následná žaloba proti nevyhovujícímu rozhodnutí žalovaného. Zneužití práva (abusus iuris) totiž není výkonem práva, nýbrž jde o protiprávní (nedovolený) čin, a proto mu nelze přiznat ochranu; stejně tak platí, že si nikdo nemůže zlepšit své postavení protiprávním jednáním (nemo ex suo delicto meliorem suam conditionem facere potest), přičemž soud od zmíněných zásad (mal enim iure nostra uti non debemus a nemo ex suo delicto meliorem suam conditionem facere potest) nemohl při svém rozhodování odhlédnout. Touha po společném životě žalobce s jeho nejbližšími rodinnými příslušníky na území České republiky je lidsky zcela pochopitelná. Stejně tak soud nepochybně, že sociální a ekonomická situace rodiny žalobce nemusí být lehká. Nejedná se ovšem o skutečnosti, které by odůvodňovaly udělení mezinárodní ochrany. Žalobci proto nezbývá, než usilovat o legalizaci svého pobytu odpovídajícími prostředky podle zákona o pobytu cizinců (srov. shodně usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2018, č. j. 9 Azs 379/2017 – 35, body 31 a 32).
11. Dále je zjevné, že se žalobce domnívá, že se zamítavým rozhodnutím žalovaného je spojena nutnost vycestování z České republiky, přičemž vycestování žalobce by vedlo k porušení čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod a čl. 3 a čl. 8 Úmluvy o právech dítěte. V tom se však žalobce mylí, neboť zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu v situaci, kdy žadatel nesplňuje zákonné podmínky, samo o sobě nevylučuje pobyt takového cizince na území České republiky, jsou-li k tomu dány rodinné důvody, tuto otázku je však třeba řešit dle zákona o pobytu cizinců (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 11. 2009, č. j. 2 Azs 66/2008 – 52, usnesení ze dne 16. 3. 2016, č. j. 4 Azs 10/2016 – 39, či usnesení ze dne 29. 3. 2018, č. j. 2 Azs 21/2018 – 59, bod 11). Připomenout je možno i usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2009, č. j. 1 Azs 77/2008 - 58, podle kterého „[...] rozhodnutí správního orgánu o zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu či rozhodnutí o neudělení azylu ani doplňkové ochrany v situaci, kdy žadatel nesplňuje zákonné podmínky pro udělení mezinárodní ochrany, samo o sobě nevylučuje pobyt takového cizince na území ČR, jsou-li k tomu dány rodinné důvody, tuto otázku je však třeba řešit dle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů. Rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany tedy zpravidla nemůže být samo o sobě v rozporu se základním právem cizince na respektování jeho soukromého a rodinného života, i když by realizace takového práva předpokládala jeho pobyt na území ČR. V takovém případě tedy není ani relevantní důvod pro to, aby správní orgán rozhodující o azylu či správní soud přezkouvávající takové rozhodnutí upřednostňoval ve smyslu čl. 10 Ústavy ustanovení stěžovatelem uváděného článku 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod či jiných mezinárodních smluv zakotvujících právo na soukromý a rodinný život před ustanoveními soudního řádu správního či zákona o azylu, neboť žádná kolize mezi těmito předpisy za daných okolností nenastává.“
12. Žalobce ve skutečnosti nechce zvrátit rozhodnutí žalovaného, nýbrž rozhodnutí Policie České republiky ze dne 19. 10. 2017, č. j. KRPE-76151-19/ČJ-2017-170022-SV, jímž byla podle § 50a odst. 3 písm. c) zákona o pobytu cizinců žalobci uložena povinnost opustit území České republiky. Rozhodnutí Policie České republiky ze dne 19. 10. 2017, č. j. KRPE-76151-19/ČJ-2017-170022-SV, však žalobce žalobou nenapadl.

13. Vzdor výše uvedenému soud k žalobním námitkám uvádí stručně následující:
14. Pokud jde o humanitární azyl, soud připomíná, že na humanitární azyl není nejen právní nárok, ale ani subjektivní právo (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 - 38, či rozsudek téhož soudu ze dne 9. 12. 2015, č. j. 6 Azs 230/2014 - 67, bod 50), a proto je vyloučeno, aby na tomto neexistujícím subjektivním právu mohl být negativním výrokem správního orgánu žadatel o humanitární azyl zkrácen (srov. shodně např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 11. 2005, č. j. 4 Azs 34/2005-60, rozsudek ze dne 20. 1. 2006, č. j. 4 Azs 111/2005-58). Ustanovení § 14 zákona o azylu je kombinací neurčitého právního pojmu „*důvod zvláštního zřetele hodný*“ a správního uvážení vyjádřeného slovy „*lze udělit azyl*“ (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2004, č. j. 5 Azs 170/2004 - 72, a usnesení ze dne 21. 7. 2015, č. j. 8 Azs 75/2015 - 32). Posouzení možných důvodů pro udělení humanitárního azylu je otázkou správního uvážení, které soud přezkouvává pouze v omezeném rozsahu. Míra volnosti správního orgánu při zvažování důvodů pro udělení humanitárního azylu je limitována zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu. Samotné správní rozhodnutí proto podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z těchto skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48). Pokud by tak přesto učinil, sám by porušil zákon.
15. Soud se tedy může s ohledem na uvedené omezit pouze na posouzení, zda rozhodnutí žalovaného týkající se humanitárního azylu nevybočilo z mezí správního uvážení. Žalovaný úvahy týkající se udělení humanitárního azylu rozvedl na straně 5 až 7 svého rozhodnutí, zhodnotil všechny skutečnosti uváděné žalobcem, které by mohly být relevantní pro udělení humanitárního azylu, přičemž jeho úvahy nejeví známky libovůle a ze správního spisu neplyne ani to, že by došlo k porušení procesních předpisů.
16. Soud dále připomíná, že smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout také v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty v § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 11. 2013, č. j. 5 Azs 14/2012 - 30). Příklad hodný zvláštního zřetele ve smyslu § 14 zákona o azylu typicky nepředstavuje např. manželství s českým občanem, ekonomické obtíže žadatele, lepší přístup k lékařské péči, lepší pracovní příležitosti či legalizace pobytu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2017 č. j. 5Azs 62/2016-87). Jako obvyklé důvody pro udělení humanitárního azylu lze zmínit například zvlášť těžkou nemoc či zdravotní postižení či příchod z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými, či přírodními faktory (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55). Tyto důvody v případě žalobce nebyly tvrzeny a žalovanému, který vyšel z toho, že žalobce nemá žádné zvláštní potřeby a jeho zdravotní stav je dobrý, proto nelze důvodně vyčítat neudělení humanitárního azylu – a to tím spíše, že míra volnosti jeho úvahy je omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického právního státu (srov. shodně usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2018, č. j. 5 Azs 176/2017 - 42, bod 12). Přezkum

konkrétního správního uvážení v individuální věci žadatele o mezinárodní ochranu pak není ani otázkou, která by svým významem podstatně přesahovala vlastní zájmy stěžovatele ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. (srov. shodně např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 8. 2018, č. j. 2 Azs 149/2018 – 34, bod 23).

17. Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu dále plyne, že snaha o legalizaci pobytu v České republice, byť je spojena se snahou o realizaci rodinného života, není zásadně ani důvodem hodným zvláštního zřetele, který je nezbytný k udělení humanitárního azylu (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 8. 2012, č. j. 6 Azs 16/2012 – 12, bod 16, ze dne 19. 6. 2014, č. j. 4 Azs 88/2014 – 18, ze dne 5. 12. 2012, č. j. 6 Azs 22/2012 – 35, ze dne 26. 5. 2016, č. j. 6 Azs 81/2016 – 28, bod 5, a usnesení ze dne 15. 6. 2016, č. j. 4 Azs 60/2016 – 29, body 10 až 12), resp. existenci rodinných vazeb na území České republiky nelze považovat za důvod pro udělení humanitárního azylu (shodně srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 8. 2018, č. j. 9 Azs 209/2018 – 30, bod 14, či rozsudky téhož soudu ze dne 28. 4. 2011, č. j. 1 Azs 5/2011 – 36, nebo ze dne 8. 1. 2009, č. j. 2 Azs 66/2008 – 52).
18. K námitce žalobce, že by mu měl být udělen humanitární azyl proto, že mu v České republice nebyl udělen trvalý pobyt a sám nemůže odcestovat do Vietnamu, přičemž ve Vietnamu by se o něj neměl kdo postarat a nikdo z rodiny ho z objektivních důvodů nemůže doprovázet, je třeba předně uvést, že žalobce v řízení neprokázal, že nemůže legalizovat svůj pobyt postupem předvídaným zákonem o pobytu cizinců. Žalobce pouze tvrdil, že se o legalizaci svého pobytu pokoušel naposledy v roce 2015. Žalovaný však rozhodoval v květnu roku 2018 a žalobce v řízení nepředložil žádný důkaz o tom, že mu finanční situace jeho rodiny neumožňuje získat některé z pobytových oprávnění i v současnosti, zvláště když otec žalobce má na území České republiky též bratra i oba rodiče, přičemž všichni posledně zmínění jsou českými státními příslušníky a nepochybně jsou ochotni rodině žalobce poskytnout veškerou potřebnou pomoc.
19. Soud na tomto místě musí opět zopakovat, že mu není zřejmé, proč žalobce nevyužije standardního mechanismu legalizace pobytu podle relevantních ustanovení zákona o pobytu cizinců, které k tomu účelu slouží, např. podle § 42a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců [„*žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území je oprávněn podat cizinec, který je ... b) nezletilým nebo zletilým nezaopatřeným dítětem cizince s povoleným pobytem*“], zvláště když existuje možnost požádat o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny společně s žádostí o upuštění od osobní účasti zákonného zástupce při podání žádosti o pobytové oprávnění (k této možnosti srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 8. 2018, č. j. 9 Azs 213/2018 – 22). K prosté legalizaci pobytu institut mezinárodní ochrany, jak již bylo akcentováno výše, neslouží, legálnost pobytu je pouze zákonným důsledkem udělení mezinárodní ochrany, nikoli jejím účelem (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 5. 2016, č. j. 6 Azs 81/2016 – 28, bod 8, či usnesení téhož soudu ze dne 21. 1. 2016, č. j. 6 Azs 257/2015 – 33).
20. Taktéž je třeba odmítnout tezi žalobce, že pokud by musel opustit území České republiky, musel by jej opustit sám. Žádná objektivní překážka nebrání žalobci a jeho rodinným příslušníkům, aby realizovali rodinný život ve Vietnamu, jehož jsou všichni státními příslušníky, byť soud nepopírá, že by realizace takového rozhodnutí byla spojena s nikoliv zanedbatelnými obtížemi. Tyto obtíže však udělení mezinárodní ochrany v žádné její formě nemohou opodstatňovat. Ani čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních

svobod neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu osob, které nejsou jeho státními příslušníky, ohledně země jejich pobytu a umožnit jim přenést si soukromý život na území daného státu (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2017, č. j. 2 Azs 270/2017 – 40, či usnesení téhož soudu ze dne 13. 9. 2018, č. j. 2 Azs 89/2018 – 37, bod 15). Navíc, jak již bylo uvedeno shora, Nejvyšší správní soud setrvale rozhoduje, že zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu v situaci, kdy žadatel nesplňuje zákonné podmínky, samo o sobě nevylučuje pobyt takového cizince na území České republiky, jsou-li k tomu dány rodinné důvody, tuto otázku je však třeba řešit dle zákona o pobytu cizinců. Rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany tedy zpravidla nemůže být samo o sobě v rozporu se základním právem cizince na respektování jeho soukromého a rodinného života, i když by realizace takového práva předpokládala jeho pobyt na území České republiky (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 11. 2009, č. j. 2 Azs 66/2008 – 52, ze dne 14. 7. 2017, č. j. 2 Azs 119/2017 – 39, bod 11, či usnesení ze dne 29. 3. 2018, č. j. 2 Azs 21/2018 – 59, bod 11). V takovém případě není ani relevantní důvod pro to, aby správní orgán rozhodující o azylu či správní soud přezkoumávající takové rozhodnutí upřednostňoval ustanovení čl. 8 Úmluvy či jiných mezinárodních smluv zakotvujících právo na soukromý a rodinný život před ustanoveními soudního řádu správního a zákona o azylu, neboť žádná kolize mezi těmito normami za daných okolností nenastává (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2016, č. j. 2 Azs 138/2016 – 30, bod 17). Žalovaný tedy nepochybil, když neshledal zásah rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany do soukromého a rodinného života žalobce.

21. Ze stejných důvodů nepřipadá též v úvahu porušení článků 3 a 8 Úmluvy o právech dítěte (rodina může realizovat rodinný život v zemi původu, všichni její příslušníci jsou státními příslušníky Vietnamské socialistické republiky a mohou žalobce v případě nutnosti následovat do země původu). Z článku 3 Úmluvy o právech dítěte nelze v žádném případě dovodit, že by měly smluvní státy povinnost udělit mezinárodní ochranu každému dítěti, které o ni požádá (srov. shodně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2018, č. j. 6 Azs 67/2018 – 29, bod 28).
22. I kdyby soud připustil, že žalobce bude muset přímo v důsledku žalobou napadeného rozhodnutí opustit území České republiky (což není pravda – viz body 11 a 12) a někdo z rodičů žalobce musí „nezbytně“ v České republice zůstat a finančně zajišťovat rodinu, nic objektivně nebrání otci či matce (jejíž zdravotní stav jí dle zjištění žalovaného umožňuje pečovat o děti a vykonávat práci) žalobce (popř. jiným jeho blízkým příbuzným), aby žalobce do Vietnamu, kde stále žije otec matky žalobce a její tři sestry, doprovodili, s tím, že s péčí o starší bratry žalobce (14 a 9 let) mohou po dobu nezbytně nutnou pomoci jednomu z rodičů prarodiče žalobce či jeho strýc (čeští státní příslušníci). Žalobce pak ve Vietnamu může požádat o vízum či o povolení dlouhodobého pobytu za účelem společného soužití rodiny na území podle § 42a odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců (pokud by nebylo postupováno způsobem popsáním sub 19). Skutečnost, že lhůta pro vyřízení žádosti o povolení dlouhodobého pobytu za účelem společného soužití rodiny na území podle § 42a odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců může činit až 270 dnů, důvodem pro udělení humanitárního azylu (či doplňkové ochrany) v žádném případě být nemůže a ani z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu v podobných případech nelze dovodit opak (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 5. 2016, č. j. 6 Azs 81/2016 – 28, body 8 a 9).

23. K výtce týkající se neudělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1, 2 písm. d) zákona o azylu soud uvádí, že podle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana uděluje cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Dle odst. 2 písm. d) citovaného ustanovení se za vážnou újmu považuje, pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
24. Žalovaný po zjištění všech skutečností o okolnostech pobytu žalobce a po zhodnocení aktuálních spolehlivých informačních pramenů nedospěl k závěru, že by žalobci v případě návratu do země hrozilo přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu (to ostatně ani žalobce netvrdil a v žalobě tento závěr žalovaného nebyl zpochybňován). Dále správní orgán konstatoval, že případné vycestování žalobce nepředstavuje ani rozpor s mezinárodními závazky České republiky, s čímž se soud z důvodů popsaných sub 18 až 21 ztotožňuje. Žalobce má možnost upravit svůj pobyt na území České republiky podle zákona o pobytu cizinců, k tomuto účelu nelze institut mezinárodní ochrany využívat. Rodiče nezletilého žalobce mají též možnost (stejně jako žalobce) do země svého původu cestovat a zde též pobývat, a proto nelze dojít k závěru, že by došlo k nevyhnutelnému přetrhání všech rodinných vazeb. Žalovaný z výše uvedených důvodů nedospěl k závěru, že neudělením mezinárodní ochrany by mělo v případě žalobce dojít k zásahu do práva na rodinný a soukromý život ani k porušení jiných mezinárodních závazků České republiky. I tomuto závěru nemá soud co vytknout, zvláště když ve skutkově podobných případech byly shodné závěry žalovaného aprobovány i Nejvyšším správním soudem (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 2. 2018, č. j. 5 Azs 295/2017 – 20).
25. Ostatně Nejvyšší správní soud již v minulosti opakovaně rozhodl, že ani „*případné porušení čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod zásadně není důvodem pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 písm. d) zákona o azylu*“ [k tomu srovnej například rozsudky ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007 – 69, ze dne 9. 5. 2006, č. j. 2 Azs 177/2005 – 65, případně též usnesení ze dne 9. 10. 2008, č. j. 2 Azs 65/2008 – 48, nebo ze dne 25. 11. 2008, č. j. 9 Azs 79/2008 – 73, zejména však srov. rozsudek ze dne 17. 2. 2011, č. j. 2 Azs 50/2010 – 49, přičemž tyto závěry dosud nebyly zákonem předvídaným postupem (17 s. ř. s.) překonány], resp. že rodinné vazby na území České republiky nejsou důvodem pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2016, č. j. 2 Azs 138/2016 – 30, bod 14). Tento závěr je logický, neboť zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu v situaci, kdy žadatel nesplňuje zákonné podmínky, samo o sobě nevylučuje pobyt takového cizince na území České republiky, jsou-li k tomu dány rodinné důvody, tuto otázku je však třeba řešit dle zákona o pobytu cizinců. Rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany tedy zpravidla nemůže být samo o sobě v rozporu se základním právem cizince na respektování jeho soukromého a rodinného života, i když by realizace takového práva předpokládala jeho pobyt na území České republiky (viz např. již citované usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 11. 2009, č. j. 2 Azs 66/2008 – 52, usnesení ze dne 16. 3. 2016, č. j. 4 Azs 10/2016 – 39, či usnesení ze dne 29. 3. 2018, č. j. 2 Azs 21/2018 – 59, bod 11).

26. K argumentaci žalobce o nesprávném posouzení zásahu do jeho soukromého a rodinného života v případě návratu do Vietnamu (popř. o porušení čl. 3 a čl. 8 Úmluvy o právech dítěte) soud uvádí, že se žalovaný (viz jeho závěry na straně 7 až 10 žalobou napadeného rozhodnutí) nijak neodchýlil od znění aplikovaných ustanovení a jejich judikturního výkladu.
27. Je pravdou, že v některých rozhodnutích (srov. např. na usnesení ze dne 17. 6. 2015, č. j. 1 Azs 84/2015 – 24) Nejvyšší správní soud konstatoval, že „*judikatura Nejvyššího správního soudu nevylučuje, že by zásah do rodinného a soukromého života cizince mohl představovat, a to ve velmi výjimečných případech, důvod pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Bylo by to možné např. v případech, kdy by si žadatel vytvořil na území České republiky takové rodinné či případně osobní vazby, že by nepřiměřeným zásahem do jeho rodinného či soukromého života byla již nutnost pouhého vycestování z území České republiky (srov. rozsudek ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 - 71, a ze dne 17. 9. 2010, č. j. 2 Azs 14/2010 - 92). Každé vycestování cizince, a to zvláště v případě jeho předchozího dlouhodobého pobytu v České republice, může obecně představovat zásah do jeho rodinného a soukromého života. Nicméně zákon o azylu poskytuje ochranu až v případech nepřiměřeného zásahu*“. Podle výše citovaného rozhodnutí se však nejedná o nepřiměřený zásah, může-li cizinec a jeho rodina vést svůj soukromý a rodinný život v jiné zemi, například v domovském státě (srov. shodně též usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 Azs 167/2016 – 25, ze dne 26. 10. 2017, č. j. 2 Azs 270/2017 – 40, ze dne 16. 5. 2018, č. j. 7 Azs 106/2018 - 33, bod 10, ze dne 29. 3. 2018, č. j. 2 Azs 21/2018 - 59, body 11 a 12, ze dne 13. 9. 2018, č. j. 2 Azs 89/2018 – 37, bod 13, a řadu dalších). Žalobce ovšem neprokázal, že by nemohl budovat své rodinné zázemí či prohlubovat rodinné vazby v zemi původu, když jeho otec, matka i bratři jsou vietnamskými státními příslušníky (srov. shodně např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 9. 2018, č. j. 2 Azs 89/2018 – 37, bod 13). Nadto lze poukázat na žalobcem tvrzený fakt, že ve Vietnamu stále žije otec matky a její tři sestry (ani absence sociálních vazeb v zemi původu by ovšem důvodem pro udělení či prodloužení některé z forem mezinárodní ochrany nebyla - viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 9. 2014, č. j. 5 Azs 22/2013 – 31, či usnesení téhož soudu ze dne 29. 3. 2018, č. j. 2 Azs 21/2018 - 59, bod 12). Lze tedy shrnout, že tím, že žalobci nebyla udělena doplňková ochrana, nebylo porušeno jeho právo na respektování soukromého a rodinného života (a nebylo ani zasaženo do jeho práv garantovaných Úmluvou o právech dítěte), neboť žalobci nic objektivně nebrání v tom, aby toto své právo realizoval se svou rodinou ve své vlasti. V případě, že žalobce hodlá realizovat své právo na rodinný život na území České republiky, nezbavuje ho to povinnosti dodržovat pravidla stanovená pro pobyt cizinců v České republice, přičemž i v případě, že nejsou naplněny podmínky pro udělení azylu, zákon o pobytu cizinců poskytuje možnosti legalizace pobytu na území České republiky. Nejvyšší správní soud se již dříve zabýval kauzami (např. v usnesení ze dne 27. 7. 2016, č. j. 6 Azs 89/2016 - 50, a v usnesení ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 Azs 167/2016 – 25), v nichž posuzoval případy cizinců původem z Vietnamu, kteří chtěli setrvat na území České republiky z důvodu tvrzených rodinných vazeb. O mezinárodní ochranu přitom požádali, stejně jako nyní žalobce, až po několikaletém pobytu v České republice, a to v okamžiku, kdy byli nuceni vycestovat z území České republiky. V těchto věcech nebylo zpochybněno, že jediným důvodem žádosti o azyl byla snaha legalizovat pobyt na území České republiky za užití argumentace týkající se rodinných vazeb na území České republiky. Nejvyšší správní soud pak v uvedených usneseních dospěl ke shodnému závěru, že nebyl porušen zákon o azylu ani čl.

8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, když vyhodnotil, že „[k] legalizaci pobytu cizince nemůže sloužit procedura v režimu zákona o azylu, neboť ten poskytuje ochranu především cizincům, kteří jsou v zemi původu vystaveni (nebo jim hrozí) pronásledování či vážná újma ve smyslu tohoto zákona. Důvody, které vedly stěžovatele k podání žádosti o mezinárodní ochranu, však nejsou nijak azylově relevantní a svou situaci musí primárně řešit v režimu zákona o pobytu cizinců“. Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 - 81, je o azyl nutno žádat bezprostředně poté, co má k tomu žadatel příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového. Jinými slovy lze říci, že u posuzování žádosti dle zákona o azylu se předpokládá, že ten, komu hrozí v zemi původu pronásledování či újma z azylově relevantních důvodů, zažádá o udělení mezinárodní ochrany bezprostředně poté, co tuto zemi opustí a přicestuje do hostitelského státu. I to svědčí o správnosti závěru žalovaného, že příběh žalobce není azylově relevantní a že žalobce pro řešení své situace zvolil nevhodné prostředky, resp. tak učinil účelově.

28. Soud tedy uzavírá, že tím, že žalobci nebyla udělena mezinárodní ochrana, nebylo porušeno jeho právo na respektování soukromého a rodinného života ani čl. 3 a čl. 8 Úmluvy o právech dítěte. V průběhu azylového řízení ani v průběhu řízení před soudem nebylo prokázáno, že by žalobce nemohl budovat rodinné zázemí či prohlubovat rodinné vztahy i v zemi původu, pokud by vycestoval společně se svojí rodinou.
29. Nad rámec nutného odůvodnění soud dodává, že respektoval správní uvážení žalovaného ohledně neudělení humanitárního azylu stěžovatelům, resp. doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Jak již bylo zdůrazněné výše, soud totiž není nadán pravomocí nahradit toto uvážení svým vlastním. Jeho úkolem je však posoudit, zda správní orgán nevybočil z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je rozhodnutí v souladu s pravidly logického usuzování a jestli při zjišťování podkladů takového úsudku byla dodržena pravidla spravedlivého procesu. Při splnění těchto předpokladů pak není soud oprávněn z těchto skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry (v podrobnostech srov. již citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55).
30. Jelikož žádný ze základních žalobních bodů nebyl důvodný, soud žalobou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl (výrok I). Rozhodl přitom bez jednání, když zákonem stanovené podmínky pro takový postup byly splněny (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).
31. Žalobce nebyl v řízení úspěšný, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s. a contrario), jelikož však žalovanému žádné náklady v řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II).
32. Závěrem soud pro případ, že by se žalobce domáhal překladu rozsudku do svého mateřského jazyka, zdůrazňuje, že z žádného ustanovení upravujícího řízení před správními soudy (včetně ustanovení o. s. ř., jichž se v souladu s § 64 s. ř. s. použije přiměřeně) nevyplývá povinnost soudu překládat účastníku řízení soudní rozhodnutí do jeho mateřského jazyka, popř. jazyka, který ovládá, a to tím spíše je-li tento účastník tak, jako je tomu v tomto případě, zastoupen advokátem, který zcela nepochybně český jazyk ovládá a kterému (nikoli žalobci) je rozsudek doručován. Pouze rozhodnutí soudu v českém jazyce je zněním autentickým. Není povinností soudu zasílat účastníkovi řízení překlad takového rozhodnutí do jeho mateřského jazyka (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2005, č. j. 2 Azs 168/2004 - 52, ze dne 21. 6. 2006, č. j. 3 Azs

156/2005 – 47, ze dne 11. 10. 2006, č. j. 6 Azs 412/2005 – 65, ze dne 17. 2. 2006, sp. zn. 8 Azs 85/2005, ze dne 10. 11. 2012, č. j. 6 Ads 58/2010 – 178, či usnesení ze dne 29. 8. 2014, č. j. 5 Azs 98/2014 – 15). K otázce výkladu čl. 37 odst. 4 Listiny v souvislosti s písemnostmi, které soud účastníkům zasílá během probíhajícího soudního řízení, přistoupilo také plénum Ústavního soudu ve svém stanovisku ze dne 25. 10. 2005, sp. zn. Pl. ÚS – st 20/05, č. 485/2005 Sb. ÚS. Ústavní soud zde dospěl k závěru, že gramatický výklad čl. 37 odst. 4 Listiny „je zcela jednoznačný a svědčí pro nutnost tlumočení při ústní komunikaci účastníka řízení neovládajícího český jazyk se soudem. Nutnost překladu písemností, včetně rozhodnutí soudu, však gramatickým výkladem dovodit nelze. Logický výklad za použití argumentu a simili vede k témuž výsledku. To proto, že obsah čl. 6 odst. 3 písm. e) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), ač je omezen co do uplatnění toliko na trestní řízení, je co do rozsahu zaručeného práva srovnatelný s čl. 37 odst. 4 listiny.“

Poučení:

Rozsudek, který byl doručen účastníkům, je v právní moci.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost (mimořádný opravný prostředek) ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice 3. října 2018

Aleš Korejtko v. r.
samosoudce